

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра лісового господарства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Гарант освітньої програми
_____ Кононенко Л.М.
«__» _____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛІСОМЕЛІОРАЦІЯ

Освітній рівень: бакалавр
Галузь знань: 20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність: 201 – «Агрономія»
Освітня програма: «Агрономія»
Факультет: Агрономія

Умань – 2020 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Лісомеліорація» для здобувачів вищої освіти спеціальності 201 – «Агрономія». Умань: Уманський НУС, 2020 – 11 с.

Розробник: Адаменко Світлана Анатоліївна, кандидат біол. наук, викладач

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри лісового господарства

Протокол від «___» _____ 2020 року №___

Завідувач кафедри

(підпис)

Шлапак В. П.

(прізвище та ініціали)

«___» _____ 2020 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету агрономії

Протокол від «___» _____ 2020 року №

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

(прізвище та ініціали)

«___» _____ 2020 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
Кількість кредитів ECTS – 3	Галузь знань 20 – Аграрні науки та продовольство	Денна форма навчання	
		Вибіркова	
Модулів – 1	Спеціальність – 201 Агрономія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		3-й	
		Семестр	
		5-й	7-й
Загальна кількість годин – 90	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		16 год.	
		Лабораторні, практичні	
		16 год.	
		Самостійна робота	
		58 год.	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та задачі навчальної дисципліни

Мета дисципліни. Формування у студентів основних принципів проектування та створення протиерозійної системи, яка включає організаційно-господарські, агротехнічні, лісомеліоративні і гідротехнічні заходи.

Завдання. Вміння проводити моніторинг і впорядкувати захисні лісові насадження на території України з урахуванням сучасних наукових уявлень.

Інтегральна компетенція. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з агрономії, що передбачає застосування теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетенції. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові компетенції. Знання та розуміння основних біологічних і агротехнологічних концепцій, правил і теорій, пов'язаних із вирощуванням сільськогосподарських та інших рослин. Здатність застосовувати знання та розуміння фізіологічних процесів сільськогосподарських рослин для розв'язання виробничих технологічних задач. Здатність оцінювати, інтерпретувати й синтезувати теоретичну інформацію та практичні, виробничі і дослідні дані у галузях сільськогосподарського виробництва. Здатність управляти комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

Програмні результати навчання. Демонструвати знання й розуміння фундаментальних дисциплін в обсязі, необхідному для володіння відповідними навичками в галузі агрономії. Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов. Організувати результативні і безпечні умови роботи

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ВСТУП. ПОНЯТТЯ ПРО ЛІСОМЕЛІОРАЦІЮ ТА ЕРОЗІЮ ҐРУНТІВ.

Тема 1. Вступ. Поняття про лісомеліорацію.

Тема 2. Неприятливі фактори розвитку ерозії ґрунтів.

Змістовий модуль 2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЛІСОВИХ МЕЛІОРАЦІЙ.

Тема 3. Агролісомеліоративне та ерозійне районування території України. Лісові породи для лісомеліоративних насаджень.

Тема 4. Особливості систем захисту ґрунтів від ерозії.

Змістовий модуль 3. СИСТЕМИ ЗАХИСНИХ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ.

Тема 5. Полезахисне лісорозведення.

Тема 6. Протиерозійні лісові насадження. Лісомеліоративні насадження спеціального призначення.

Змістовий модуль 4. ЛІСОМЕЛІОРАЦІЯ ПІСКІВ, ГІРСЬКИХ ТА ТЕХНОГЕННИХ ЛАНДШАФТІВ.

Тема 7. Закріплення рухомих пісків.

Тема 8. Характеристика та меліорація гірських територій. Технологічні аспекти створення лісомеліоративних насаджень на порушених територіях.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістових модулів і тем лекцій	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		л	пр.	інд.	с.р.
Змістовий модуль 1. Вступ. Поняття про лісомеліорацію та ерозію ґрунтів.					
Тема 1. Вступ. Поняття про лісомеліорацію.	6	2	-	-	6
Тема 2. Неприятливі фактори розвитку ерозії ґрунтів.	8	2	2	-	6
Разом за змістовним модулем 1	14	4	2	-	12
Змістовий модуль 2. Теоретичні основи лісових меліорацій.					
Тема 3. Агролісомеліоративне та ерозійне районування території України. Лісові породи для лісомеліоративних насаджень.	10	2	2	-	6
Тема 4. Особливості систем захисту ґрунтів від ерозії.	8	2	-	-	6
Разом за змістовним модулем 2	18	4	2	-	12
Змістовий модуль 3. Системи захисних лісових насаджень.					
Тема 5. Полезахисне лісорозведення.	14	2	4	-	8
Тема 6. Протиерозійні лісові насадження. Лісомеліоративні насадження спеціального призначення.	22	2	4	-	14
Разом за змістовним модулем 3	36	4	8	-	22
Змістовий модуль 4. Лісомеліорація пісків, гірських та техногенних ландшафтів.					
Тема 8. Закріплення рухомих пісків.	8	2	2	-	4
Тема 9. Характеристика та меліорація гірських територій. Технологічні аспекти створення лісомеліоративних насаджень на порушених територіях.	14	2	4	-	8
Разом за змістовним модулем 4	22	4	4	-	12
Усього годин	90	16	16	-	58

5. Теми практичних занять

Назва теми та заняття	Кількість годин
ЗМ №1, Т. 1 Ознайомлення з основними компонентами лісових екосистем	2
Т. 2. Вивчення особливостей біології основних хвойних порід, що придатні для лісомеліоративних цілей	2
Т. 3. Вивчення особливостей біології основних хвойних порід, що придатні для лісомеліоративних цілей	2
Т. 4. Аналіз природно-кліматичних умов місцевості.	2
ЗМ №2, Т3. Оцінка рельєфу місцевості та меліоративна організація території.	2
ЗМ №3, Т5. Розробка меліоративних заходів.	2
ЗМ №3, Т6. Розробка меліоративних заходів на присітковому фонді.	2
ЗМ №4, Т8. Меліоративні заходи на гідрографічному фонді.	2
ЗМ №4, Т10. Визначення необхідної лісистості та агротехніка створення захисних лісових насаджень.	2
Всього	16

6. Самостійна робота

№ пп	Назви тем	Години
1.	ЗМ 1. Тема 1. Перспективи розвитку лісових меліорацій в Україні.	6
2.	ЗМ 1. Тема 2. Фактори розвитку ерозії ґрунтів.	6
3.	ЗМ 2. Тема 3. Лісові породи для лісомеліоративних насаджень.	6
4.	ЗМ 2. Тема 4. Протиерозійні заходи.	6
5.	ЗМ 3. Тема 5. Особливості створення полезахисних лісових смуг.	8
6.	ЗМ 3. Тема 6. Лісомеліоративні насадження. Їх протиерозійна роль.	8

7.	ЗМ 3. Тема 7. Захисні лісові насадження.	6
8.	ЗМ 4. Тема 8. Лісорозведення на пісках.	4
9.	ЗМ 4. Тема 9. Особливості ерозійних процесів у гірських умовах.	4
10.	ЗМ 4. Тема 10. Технологічні особливості створення лісонасаджень на різних об'єктах рекультивації.	4
Всього		58

7. Методи навчання

Викладання лекцій, що передбачає розкриття у словесній формі сутності явищ, наукових понять, процесів, які знаходяться між собою в логічному зв'язку, об'єднані загальною темою. Супроводжується мультимедійним супроводом, роздатковим матеріалом. Практичні заняття спрямовані на досягнення завершального етапу процесу пізнання. Вони сприяють формуванню умінь і навичок, логічному завершенню ланки пізнавального процесу стосовно конкретного розділу, теми. На практичних заняттях розглядаються та розв'язуються задачі з наближених до реальних ситуацій:

- використовується роздатковий матеріал;
- проводиться дискусійне обговорення;

Навчання супроводжується опрацюванням нормативної навчальної літератури, а також періодичних видань. Учні мають усвідомлювати, що основним джерелом отримання наукової інформації є книга. Тому так важливо навчити учнів методам і 18 прийомам самостійної роботи з нею: читання, переказ, виписування, складання плану, таблиць, схем та ін.

8. Методи контролю

Методи контролю: розрахункові та самостійні роботи (у вигляді реферату, описової роботи), підсумкові залікові питання.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Навчальна дисципліна передбачає залік, де нижче описано критерії та шкала оцінювання знань і умінь студентів, розподіл балів, що присвоюються студентами за різні види робіт (для заліку – 70 балів впродовж семестру, 30 – за підсумковою атестацією (залік).

Шкала оцінювання навчальної діяльності студентів

МОДУЛЬ 1					Підсумковий контроль	Разом
Поточний контроль (70 балів)						
Змістовні модулі	ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	ЗМ 4		
Кількість балів за змістовними модулями та модульний контроль	10	10	10	10		
В т. ч. за видами робіт:						
- практичні заняття	4	4	3	3		
- виконання С.Р.	5	5	3	3		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, РГР, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Методичне забезпечення

Конспекти лекцій, методичні розробки до проведення практичних занять, навчальні посібники, нормативні документи, ілюстративні матеріали, природний матеріал.

11. Рекомендована література

Базова

1. Агролесомелиорация и плодородие почв // Е.С. Павловский, Ю.И. Васильев, К.И. Зайченко и др. – М.: Агропромиздат, 1991. – 288с.
2. Герасименко П.И. Лесная мелиорация: Учебное пособие. – К.: Вища школа, 1990. – 280 с.
3. Калінін М.І. Теоретичні основи лісових меліорацій / М.І. Калінін, О.С. Мельник. – Львів : Світ, 1991. – 262 с.
4. Посібник з оптимізації лісомеліоративного комплексу в агроландшафтах Лівобережного лісостепу України / [Б.Ф. Остапенко, Ю.К. Телешек, В.П. Пастернак та ін.]. – Х : ХДАУ, 1995. – 78 с.
5. Юхновський В.Ю. Лісоаграрні ландшафти рівнинної України: оптимізація, нормативи, екологічні аспекти / В.Ю. Юхновський ; за ред. О.І. Пилипенка. – К. : Ін-т аграрної економіки УААН, 2003. – 273 с.

Допоміжна

6. Бровко Ф.М. Лісова рекультивация відвальних ландшафтів Придніпровської височини України. – К.: Арістей, 2009. – 264 с.

7. Гладун Г.Б. Лісові меліорації агролісоландшафтів. Словник-довідник основних термінів та визначень. – Х.: Нове слово, 2003. – 164 с.

8. Довідник з агролісомеліорації ; за ред. П.С. Пастернака. – К. : Урожай, 1988. – 288 с.

9. Пилипенко О.І. Системи захисту ґрунтів від ерозії : підруч. / Пилипенко О.І., Юхновський В.Ю., Ведмідь М.М. – К.: Златояр, 2004. – 435 с.

11. Ромащенко М.І. Водні стихії. Карпатські повені. Статистика, причини, регулювання / М.І. Ромащенко., Д.П. Савчук. – К. : Аграрна наука, 2002. – 304 с.

Інформаційні ресурси

12. Пилипенко О.І. Лісові меліорації : підруч. / Пилипенко О.І., Юхновський В.Ю., Дударець С.М., Малюга В.М. // Внутрішня бібліотека НУБіП України. – Режим доступу: http://elibrary.nubip.edu.ua/5076/1/LM_main.pdf

13. Юхновський В.Ю. Агролісомеліорація : підруч. / Юхновський В.Ю., Дударець С.М., Малюга В.М. // Все для студентів. – Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/1261663/>

12. Зміни у робочій програмі в 2020 році.

1. У змістовний модуль 3 було додано практичну роботу «Протиерозійні лісові насадження», для кращого засвоєння системи створення захисних лісових насаджень.